

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده حقوق

پایان نامه

جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته

حقوق بین الملل

موضوع

"بررسی (تحقیق میدانی) پروتکل های الحاقی به کنوانسیون ۱۹۷۸ منطقه‌ای

کویت در خصوص حفظ، حمایت و توسعه محیط زیست دریای خلیج فارس"

استاد راهنمای

جناب آقای دکتر ابراهیم بیگزاده

استاد مشاور

جناب آقای دکتر سید علی هنجنی

نگارش

۴۳۷۹

محمد جواد فوادی

شهریور ماه ۱۳۷۷

از استادان گرامی جناب آقای دکتر ابراهیم بیگ زاده و آقای دکتر سید علی هنجنی به خاطر راهنمایی‌های خوب و صحیح شان و بینش لازم در خصوص مسایل و مشکلاتی که در تهیه این رساله و دیگر موارد تحقیقاتی ممکن است پیش آید قدردانی می‌نمایم، سهم جناب آقای مهندس آرموند مسیحی کشیشیان کارشناس محترم دفتر محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست در تهیه این نوشتار بیش از همه است از ایشان به خاطر صبر و حوصله‌ای که در همکاری با اینجانب داشتند و با سعه صدر تمامی سوالات مرا پاسخگو شدند کمال تشکر و سپاسگزاری را دارم.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

"بررسی (تحقیق میدانی) پروتکل های الحاقی به کنوانسیون ۱۹۷۸ منطقه‌ای
کویت در خصوص حفظ، حمایت و توسعه محیط زیست دریای خلیج فارس"

انسان اشرف مخلوقات است. اما حاکم بر سرنوشت موجودات نیست. بشر مدت مديدة است که قوانینی کوچک را می‌شکند، و قوانین بزرگ در شرف گرفتن توان این قانون شکنی از ماست. گرچه نسل امروز میراث خوار شایسته‌ای برای اجدادمان نبودند، اما تلاش کنیم تا میراث دار مناسبی برای فرزندانمان باشیم. انسان در صورتی بر طبیعت مسلط خواهد شد که از قوانین آن اطلاعت کند. زمان به سرعت می‌گذرد و مشکلات و بحرانهای زیست محیطی بر زیستمند چیره خاکی چهره می‌گشاید و آینده‌ای تیره برایش رقم می‌زند. بکوشیم و بدانیم زمان به سرعت می‌گذرد و "آغاز آینده امروز است".

کانو نتری، لستربراؤن، بیکن

فهرست

صفحه	عنوان
۱	علائم اختصاری
۴	مقدمه
۹	فصل اول - خلیج فارس محیط زیستی ناپایدار
۱۴	بحث اول - تلاش نظری برای حفظ محیط زیست خلیج فارس - قمومیت کنوانسیون ۱۹۷۸ گویت
۱۴	الف - تاریخچه و علل پیدایش
۱۴	۱ - تاریخچه
۱۸	۲ - علل پیدایش

● ب - تعهدات دولتهاي عضو در چارچوب کنوانسيون کويت ۱۸
۱ - اقدامات انفرادي ۲۳
۲ - اقدامات جمعی ۳۱
● ج - طرح (برنامه) عملیاتی کويت (KAP) ۳۴
بحث دوم - تلاش عملی برای حفظ محیط زیست خلیج فارس ۳۹
سازمان منطقه ای برای حمایت از محیط زیست دریایی (ROPME) ۴۰
● الف - ارکان اصلی ۴۰
۱ - شوراء ۴۰
۲ - دبیرخانه ۴۴
۳ - کمیسیون قضایی ۴۵
● ب - رکن فرعی - مرکز کمکهای متقابل موارد اضطراری در دریا (MEMAC) ۴۷
بحث سوم - تاریخچه و علای پیدایش پروتکل های الحاقی به کنوانسیون ۵۱
الف - تاریخچه و علل پیدایش ۵۱
● ب - انواع پروتکل های منضم به کنوانسیون کويت ۵۲

فصل دوم - پروتکل همکاری برای مبارزه با آلودگی ناشی از نفت و سایر مواد	
مضره در موارد اضطرای - ۱۹۷۸ کویت	۵۴
مبحث اول - آلوودگیهای عمومی	۵۶
● الف - تخلیه آب توازن	۵۶
● ب - دفع زایدات	۶۱
۱ - تقسیم بندی زایدات	۶۵
۲ - دفع زایدات (ناشی از کشتیها) در دریا	۶۷
۳ - دفع زایدات در آبهای کم عمق و مناطق عمیق دریا	۶۹
۴ - مشخصات مکان دفع زایدات و روش ذخیره	۷۰
۵ - عوامل و شرایط کلی	۷۱
۶ - سرانجام زایدات دفع شده	۷۲
۷ - پایش	۷۳
مبحث دوم - آلوودگی خاص منطقه راپی	۷۵
● الف - آلوودگی نفتی در منطقه دریایی راپی (SAW.R)	۷۵
۱ - وضعیت آلوودگی در رسوبات دریایی خلیج فارس	۷۷
۲ - انواع رسوبات، عمقی کف دریا - سطحی کف دریا	۸۰

● ب - آلودگیهای ناشی از مخاصمات مسلحانه در منطقه ۸۳
مبحث سوم - تعهدات دول منطقه در چارچوب پروتکل موارد اضطراری ۸۷
● الف - همکاری دو جانبه یا چند جانبه در حفظ و تقویت ابزارهای مقابله با موارد اضطراری ۸۷
● ب - وظیفه دولت متعاهد در صورت مواجه شدن با موارد اضطراری ۹۱
● ج - تهیه و ارسال اطلاعات به میمک و سایر دول متعاهد (ارائه گزارش و راهنمای کلی برای تنظیم آن) ۱۰۰
فصل سوم - پروتکل راجع به آلودگی دریایی ناشی از اکتشاف و استخراج از فلات قاره ۹۸۹ اکویت ۱۰۵
مبحث اول - طرح عملیات منطقه‌ای ۱۰۹
● الف - هدف ۱۱۱
● ب - عناصر ۱۱۲
۱ - مقامات ملی کارگردان (مسؤول) ۱۱۲
۲ - گزارش سالانه مربوط به اجرای پروتکل ۱۱۳
۳ - جمع آوری و انتشار اطلاعات ۱۱۳
۴ - ثبت (صورت برداری) از منابع آلودگی بستر دریا ۱۱۳
۵ - ارزیابی مقررات مربوط به اجرای طرح عملیاتی ۱۱۴

۱۱۴.....	مبحث دوم - طرح عملیات ملی - خطوط راهنمایی برای دستیابی به آن
۱۱۴.....	● الف - هدف
۱۱۴.....	● ب - عناصر
۱۱۴.....	۱ - قانونگذاری ملی
۱۱۵.....	۲ - معرفی مقامات
۱۱۵.....	۳ - خطوط راهنمایی
۱۱۶.....	۴ - مفادگزارش ارسالی به راپمی
۱۱۷.....	مبحث سوم - تعهدات دول منطقه در خصوص اقدامات تأمینی جلوگیری از آزادگی
۱۱۷.....	● الف - صدور پروانه
۱۱۹.....	● ب - ارزیابی اثرات عملیات دریابی بر محیط زیست
۱۲۱.....	● ج - عدم دخالت در فعالیتهای قانونی دیگر دول
۱۲۳.....	● د - ایمنی تأسیسات
۱۲۴.....	● ه - طرح اضطراری
۱۲۶.....	● ی - منطقه ویژه
۱۲۹.....	مبحث چهارم - تعهدات کلی دول منطقه
۱۲۹.....	● الف - بازرگانی

● ب - استفاده از سیالات نفتی	۱۲۹
● ج - ممنوعیت دفع مواد	۱۳۰
● د - برنامه استفاده از مواد شیمیایی	۱۳۲
● ه تعهدات متعدد دریابی	۱۳۳

فصل چهارم - پروتکل حمایت از محیط زیست دریابی در برابر منابع آلوده کنندگان مستقر در خشکی ۱۹۹۰ کویت

۱۳۷ مبحث اول - تاریخچه پروتکل

۱۴۳ ● الف - برنامه عملیات منطقه‌ای، اجلاس ۱۹۹۶ بحرین

۱۴۷ ● ب - اظهارات منطقه‌ای

۱۵۱ ● ج - گروههای کارشناسی

۱۵۳ مبحث دوم - ارزیابی اثرات زیست محیطی

۱۵۸ ● الف - مکانیسم Clearing house

۱۶۱ ● ب - سیستم نظارت مستمر

۱۶۵ ۱ - اجزاء سیستم نظارت مستمر

۱۶۵ ۱ - ۱ - نظارت بر اثرات متغیر بهداشت عمومی و ماهیان منطقه دریابی را پمی

۱۶۶.....	۱ - عناصر مورد نظارت
۱۷۱.....	۲ - ایستگاه نظارت مستمر
۱۷۴.....	بحث سوم - کاوش آلوودگی
۱۷۴.....	الف - کنترل منبع
۱۷۷.....	ب - تصفیه مشترک و مرکب پساب ها
۱۷۹.....	ج - مقرارت منطقه‌ای و محلی، صدور مجوز برای تخلیه فضولات
۱۸۴.....	۱ - خصوصیات و ترکیب فضولات
۱۸۴.....	۲ - خصوصیات محل تخلیه و محیط زیست دریابی پذیرنده
۱۸۵.....	۳ - فراهم بودن تکنولوژی
۱۸۶.....	۴ - شرایط و ملاحظات عمومی
۱۸۷.....	نتیجه‌گیری
۱۹۵.....	ضمیمه ۱ - طرح ها و برنامه‌های مهم عملیاتی منطقه‌ای
۲۱۲.....	ضمیمه ۲
۲۱۵...	ضمیمه ۳
۲۱۶...	ضمیمه ۴
۲۱۸...	منابع و مأخذ

عائمه اختصاری

1 - ALESCD - ARAB LEAGUE EDUCATIONAL, CULTURAL & SCIENTIFIC ORGANIZATION

2 - BSEP - BLACK SEA ENVIRONMENTAL PROGRAMME

3 - CEP - CARIBBEAN ENVIRONMENT PROGRAMME

4 - EAF - ENVIRONMENT OF THE EASTERN AFRICIAN REGION (PROGRAMME)

5 - EAS - EAST ASIAN REGION (PROGRAMME)

6 - EIB - EUROPEAN INVESTMENT BANK

7 - EPM - ENVIRONMENTAL PROGRAMME FOR THE MEDITERRANEAN

- 8 - FAO - FOOD & AGRICULTURE ORGANIZATION
- 9 - GEF - GLOBAL ENVIRONMENT FACILITY
- 10 - GPA - GLOBAL PROGRAMME ACTION
- 11 - IMO - INTERNATIONAL MARINE ORGANIZATION
- 12 - KAP - KUWALIT ACTION PLAN
- 13 - MAP - MEDITERREAN ACTION PLAN
- 14 - MEMAC - MARINE EMERGENCY MUTUAL AID CENTER.
- 15 - METAP - MEDITERRANEAN ENVIRONMENTAL TECHNICAL ASSISTANCE
PROGRAMME.
- 16 - NOWPAC - ACTION PLAN FOR THE NORTH - WEST PACIFIC.
- 17 - PERSGA - RED SEA & GULF OF ADEN ENVIRONMENT PROGRAMME.
- 18 - RED - ACTION PLAN FOR THE CONSIDERATION OF THE MARINE
ENVIRONMENT & COASTAL AREAS OF THE RED SEA & GULF OF ADEN.
- 19 - ROPME - REGIONAL ORGANIZATION FOR PROTECTION MARINE
ENVIRONMENT
- 20 - RSA - ROPME SEA AREA.
- 21 - SAS - SOUTH ASIAN SEAS REGION (ACTION PLAN)

- 22 - SAW - R - SEA AREA WATER. ROPME
- 23 - SEPCF - SOUTH - EAST PACIFIC & COASTAL AREAS (ACTION PLAN).
- 24 - SPREP - SOUTH PACIFIC REGIONAL ENVIRONMENT PROGRAMME.
- 25 - UNEP - UNITED NATION ENVIRONMENT PROGRAMME.
- 26 - UNESCO - UNITED NATION EDUCATIONAL SCIENTIFIC & CULTURAL ORGANIZATION.
- 27 - WACAF - WEST ACTION & CENTRAL AFRICAN REGION (PROGRAMME).
- 28 - WHO - WORLD HEALTH ORGANIZATION.